

Gollegiella – bálkkašumi vuoti Sámi Siida

Kati Eriksen ságadoalli

Gollegiella mielvuoti Henrik Barruk, sámedikkiid ságadoallit, ministarat, buorit olbmot

Sámi Siida dálá jodiheaddjin lea munnje stuorra gudni boahit deikke váldit vuostá Gollegiella bálkkašumi. Mun illá luhtten iežan bealljái go gullen ahte mii leat vuotán dán bálkkašumi ja oažžut dasa gullevaš gutni.

Muhto bággu lei jáhkkigoahit go gullen ahte árvvoštallanlávdegotti mielas Sámi Siida lea dán bálkkašumi árvosaš. Mun dovden sihke ilu ja vuollegašvuoda dallego gullen dáid illuságaid ja mus leat seammá dovddut dál.

Illudan dannego min bargu adnojuvvo ná erenoamáš árvvus. Vuollegašvuolta dannego dieđán ahte miehtá Sámi barget ollugat juste seammá ulbmiliid ovddas go mii. Nannet ja ovddidit sámegeiela ja eandalit sirdit sámegeiela boahhte buolvvaide – iežamet mánáide ja nuoraide.

Mun dovddan maid vuollegašvuoda dannego mun lean jodihan Sámi Siida dušše mañimuš jagi. Gollegiella bálkkašumi gudni lea dáid olbmuid ánsu geat leat vuostebiekkas rahčan sámegeiela ovddidemiin ovdal min Ohcejoga gielddas, ja midjiide gállán luottaid obbasis. Mun giittán sin erenoamáš váimmolaččat dan buori barggu ovddas, mii lea addán midjiide Gollegiella bálkkašumi.

Sámi Siida doaibmagiellan lea álo leamaš sámegeiella. Min kulturdoalut, kurssat, čoahkkimat ja mánáid ja nuoraid doaimmat lágidevvojit sámegillii. Dasa leat guokte siva. Vuosttažettiin ahte sámegeiella lea min iežamet giella. Duodaid gollegiella maid mii háliidit geavahit nu olu go vejolaš. Nubbi siva lea ahte servodagas muđui leat uhccán giellašiljut gos sámegeiella lea váldogiellan. Danne leat ieža dovdan ja jáhkkán ahte lea dárbu min doaimmaide.

Mun in áiggo logahallat maid Sámi Siida lea bargan 1970-logu rájes, muhto háliidan namuhastit mottiin sániin mannan vahkuloahpa birra vaikko ii leat áibbas dábalaš vahkuloahppa. Dalle lágideimmet iežamet jahkásaš Skábmadoaluid ja dat addá buori gova searvvi dálá viidodagas. Nuoraid rockemusihkka bándileaira ja konsearta, árbevirolaš meahcegáhkkuid láibunkursa ja áhččiidbeaivve gumpposmállásat seammá vahkuloahpa čájeha mo mii geahččalit čatnat odđa áiggi ja árbevieruid oktii ja oktanaga ovddidit sihke sámegeiela ja –kultuvrra.

Vaikko min doalut leat sámegillii, dahje várra juste dannego leat sámegillii, de dat leat maid deaivvadanbáiki earáide go Ohcejoga sápmelaččaide. Ollu suomelaččat servet daid doaluide, muhtimat vai sii ohppet sámegeiela buorebut ja mángasat dannego sii leat lunddolaš oassin Ohcejoga sámegeielat birrasis. Maiddái min Norgga beale gránnjat servet viššalit min doaluide sihke ávvudoaluide dego Skábmadoaluide ja dallego mii ovttas

lágidit valástallan- ja kulturdoaimmaid sámegiela mánáide ja nuoraide. Dát nanne sámegiela, riggođahtá Ohcejoga servodaga ja dahká dan guovddáš Sámi báikin, iige dušše Suoma boaittoheale giellan ja EU davimus čuokkisin.

Fálaldagat mánáide ja nuoraide leatge leamaš min váibmoášši maŋimuš jagiid. Ohcejoga giella lea kriisagiella mas lea erenoamáš fuones ruhtadilli. Ii mihkkege dahkkojuvvo jos ii leat lágas mearriduvvon ahte giella galgá dahkat dan. Seammás lea nu ahte jos lágas ii dáhkiduvvo sámegiela fálaldat, de fálaldat lea dušše suomagillii. Nu leat maid gieldda astoáigefálaldagat mánáide ja nuoraide. Jos giella fálašii maidege, de lea fálaldat dušše suomagillii, beroškeahtá das ahte sullii 75 proseantta gieldda mánáin ja nuorain máhttet sámegiela, ja vuollel 8-jahkásaš mánáin lagabui 20 proseantta eai máhte suomagielage.

Sáhtá jerrat leago gieldda fálaldat sámegiela mánáide ja nuoraide dušše ruhtaseahkas gitta, vai čájeha go váilevaš beroštumi sámegiela? Orru goitge leamen nu ahte ferte várrejuvot sierra ruhtadeapmi sámegiela doaimmaide jos dat galget šaddat duohtan. Dat ii guoskka dušše mánáid- ja nuoraiddoaimmaide, muhto eará gildii gullevaš doaimmaide degomat sosiála- ja dearvvašvuoda suorgái mas Sámi Siida oaidná stuorra čoavdekeahkes hástalusaid iežamet gielddas.

Gollegiella bálkkašupmi movttiidahtá min joatkit dáid doaimmaiguin maid mii leat álo bargan, ja dat addá midjiide searaid bargagoahtit ođđa hástalusaiiguin mat Ohcejoga servodagas leat.

Dáid sániiguin mun giittán olbmuid ovdal min, Gollegiela árvvoštallanlávdegotti, Sámedikkiid ságadoalliid ja Sámeáššiid ovddasvástideaddji ministariid dán ilus ja gutnis maid lehpēt addán midjiide.